

Magasinet
stefanus

48. årgang, nr. 7 – desember 2018

GIR IKKE OPP

KAMPEN FOR FRIHET OG RETT

Flyktninger er sinte på Gud **2** | Bar sin utslitte mor på flukt fra Nord-Korea **4**
Gir barn en ny fremtid etter IS **14** | Menneskerettighetene – strid og jubileum **10**
Frykter ekstremister får mer makt i Pakistan **8** | Endelig en egen bibelskole **16**

stefanus
alliansen

sammen for de forfulgte

GIR FLYKTNINGER NYTT HÅP

Hele 70 prosent av menigheten hans er flyktninger fra krigens Syria og Irak. Nå har pastor Hikmat Khashouh i Beirut skrevet bok om de sterke erfaringene.

TEKST: THEA HAAVET, BEIRUT

Hikmat Khashouh har gitt ut boken «Following Jesus in turbulent times». Den har historier om muslimer som kommer til tro på Jesus, og handler blant annet om hvordan disse kan integreres i en kirke.

– *Hvordan preges flyktingene av krigene de har flyktet fra i Syria og Irak?*

– De er flotte mennesker. Men de er traumatisert av det de har sett og opplevd. De har mistet sine hjem, men enda verre: Noen har sett en av sine kjære voldtatt. Mange har også mistet noen.

– *Hva trenger de?*

– De trenger noen som står sammen med dem, som elsker dem. Vi prøver å hjelpe dem helhetlig. Vi må først hjelpe dem med basisbehov som mat, medisiner og utstyr for å klare vinteren. Barna trenger dessuten utdanning. Mange har dessuten mistet håpet. Vi fokuserer på hva flyktingene er gode til.

Hikmat Khashouh

- Pastor for baptistkirken Resurrection Church Beirut (RCB).
- Stefanusalliansens partner.
- Hans bok «Following Jesus in turbulent times» kan kjøpes på amazon.com.

Mange har gode evner og stor kompetanse. Vi involverer dem i ulike tjenester i menigheten. Mange har vanskelige spørsmål til Gud.

– *Hva slags spørsmål?*

– Noen er sinte på Gud. Vi kan ikke svare på spørsmålene. Men vi prøver å gå sammen med dem for å prøve å forstå Gud midt i lidelsen. Noen av flyktingene får et møte med Gud i visjoner og drømmer. Andre leser Bibelen og forstår den smerten og den kampen mennesker i Bibelen strider med, på en mye dypere måte enn vi gjør.

– *Hvilke erfaringer har du selv?*

– Jeg ble født i 1975, det året den 16 år lange borgerkrigen i Libanon startet. Huset vårt ble truffet av bomber flere ganger. Min far døde på grunn av krigen. Jeg har selv stilt vanskelige spørsmål til Gud og forstår flyktingenes spørsmål. Jeg tror at Gud kan reise opp igjen mennesker fra fortvilelsen og lidelsen. Gud trenger oss og arbeider gjennom oss. Vi skal lytte, elske og bry oss.

– *En flykting sa hun nå var kommet nærmere Gud. Er det en utbredt erfaring?*

– Det er en erfaring blant mennesker som kommer til en kirke. Mange andre blir gjerne agnostikere eller ateister. Det finnes både muslimer og kristne som etter det de har opplevd, ikke vil ha noe mer med Gud å gjøre. Vi prøver så godt vi kan å hjelpe dem som kommer. Vi legger vekt på at vi alle er syndere. Mennesker skader og sårer hverandre. Det er det som skjer i verden. Vi prøver å gå sammen med flyktingene og hjelpe dem å finne et grunnlag for et nytt liv.

LES OGSÅ

Gir barn en framtid etter IS. Side 14

Magasinet
stefanus

Utgiver:
Stefanusalliansen

Adresse:
Trondheimsveien 137,
pb 6603 Rodeløkka,
0502 Oslo

post@stefanus.no
www.stefanus.no

Telefon:
23 40 88 00

Ansvar. redaktør:
Ed Brown,
generalsekretær

Redaktør:
Johannes Morken

Redaksjon:
Gisle Skeie,
Thea Haavet,
Birgitte Moe Olsen

Design:
Tyde: Bendik Schøien

Trykk:
Kai Hansen Trykkeri

Forsidefoto:
Skulptur av Elisabeth
Helvin, foto: Lene
Moen Vik

Opplag:
16 400

Gavekonto:
3000 14 57922

Stefanusalliansen er en misjons- og menneskerettsorganisasjon med et særskilt fokus på trosfrihet.

Synspunkter i artikler står for forfatteres og intervjuobjekters regning. Stefanusalliansens meninger kommer til uttrykk i artikler skrevet av staben.

Vi følger personopplysningsloven.

Magasinet kommer gratis sju ganger i året.
Bestill abonnement:
Send sms:
MAGASIN til 2377 eller
post@stefanus.no

www.stefanus.no
f/stefanusalliansen
@stefanusalliansen

EN 'UREN' KVINNE VED BRØNNEN

Hun var «uren», den samaritanske kvinnen som sto ved brønnen. Hun tilhørte feil religion og feil kjønn. Hun var sikker på at Jesus ikke ville snakke med henne. Men Jesus møtte henne likevel. Han gjorde det med respekt og kjærlighet, og gjennom ham ble hun frigjort. Historien om den samaritanske kvinnen finner vi i Johannesevangeliet. Fra historien vet vi at denne kvinnen ble et sterkt vitne om Jesus som Messias.

Hat og forakt

Vi går fra det første århundre til år 2009. Da stod det en annen «uren» kvinne ved en brønn, Asia Bibi. Denne gangen var det ikke en samaritansk kvinne, men en kristen kvinne i Pakistan. I stedet for Jesu kjærlighet og respekt, ble den pakistanske kvinnen møtt med hat og forakt. Hun ble anklaget for blasfemi, og i stedet for å bli frigjort, ble hun fengslet. Hun satt der i 9 år. Nylig ble hun frifunnet, men hun er – når denne lederartikkelen skrives – ennå ikke fri. På grunn av demonstrasjoner fra voldelige ekstremister, har hun ikke fått reise dit hun vil. Hun er frifunnet, men ikke frigjort.

Samtidig føler hun seg fri. Hennes muslimske advokat, Saiful Mulook, måtte etter frifinnelsen flykte fra Pakistan på grunn av drapstrusler fordi han hadde representert Asia. Advokaten talte i en kirke like etter at han kom til Nederland. Da fortalte han om den siste samtalen han hadde med Asia Bibi i fengselet. Det skjedde to dager etter at saken hennes var

tatt opp i høyesterett, tre uker før frifinnelsen. Da fortalte Asia Bibi om en drøm hun hadde hatt samme dag som rettsmøtet var. Hun så alle fengselsportene åpnet, og som Paulus ble hun redd for hva vakten skulle gjøre. Asia Bibi fortalte advokaten at hun var sikker på at Gud ville beskytte henne og at Gud ville beskytte advokaten også fordi Kristus var med ham.

Inspirert

Advokaten fortalte videre at han var overrasket og imponert over Asias styrke, tro og mot. For et vitnesbyrd. Gud taler gjennom en muslimsk advokat som er blitt inspirert av en fattig, «uren» kristen kvinne.

Vi i Stefanusalliansen er utrolig takknemlige for at vi har kunnet stå sammen med Asia Bibi gjennom alle disse årene. Takk til alle som har vært med å be for henne og hennes familie. Takk til alle som har skrevet under på appellbrev for henne og oppmuntringsbrev til henne. Takket være alle gode og trofaste givere har vi

» Gud taler gjennom en muslimsk advokat som er blitt inspirert av en fattig, «uren» kristen kvinne.

kunnet forsørge hennes familie og bidra med å betale hennes advokat. Tusen takk.

Asia og familien er nødt til å flykte fra Pakistan når hun endelig blir løslatt. Vi jobber med dette også. Og uansett hvordan saken står den dagen du leser dette: Takk for at du fortsetter å be, engasjere deg og gi til arbeidet. Vi står sammen med Asia Bibi og mange andre som henne som lider for sin tro.

Ed Brown

Ed Brown
Generalsekretær

Synspunkter på lederen?
Send dem til ecb@stefanus.no

Andy og Minji risikerte livet da de flyktet fra Nord-Korea. Det ville gått helt galt hvis de ikke fikk hjelp av Stefanusalliansens partner.

TEKST: THEA ELISABETH HAAVET, SEOUL

MISTET TÆRNE – REDDET LIVET

Tusenvis av nordkoreanere risikerer livet for å flykte fra hjemlandet. For Andy og Minji var risikoen verdt det. Her er de i Seoul i Sør-Korea. Foto: Thea Haavet

Januar 2014. Det er den kaldeste måneden på Korea-halvøya. På grensen til Kina er det ned mot 30 minusgrader. Andy og moren Minji har akkurat lagt ut på sitt livs største vågestykke. De vil flykte over Tumen-elva til Kina.

Den første delen av flukten går som planlagt. De bestikker grensevaktene. Det tar bare fem minutter å krysse den frosne grenseelva til fots. Men så går det galt. Smugleren de har betalt for å guide dem trygt gjennom Kina, møter ikke opp. Situasjonen er desperat.

Tortur og død

Drar de videre uten følge, kan de lett bli oppdaget av kinesisk politi og sendt tilbake til Nord-Korea. Det vil trolig bety tortur og død. Som så mange andre avhoppere har de bestemt seg for å ta sitt eget liv hvis det skjer. En liten klump med opium og rottegift kan raskt puttes i munnen.

– Vi hadde ikke annet valg enn å gå opp i fjellene for å gjemme oss. Vi gikk i tre dager, vi frøs og var sultne, forteller Andy.

Etter hvert blir Minji så sliten og kald at hun ikke orker mer. Hun faller om i snøen. Mor og sønn gråter og klemmer hverandre. Hun sier til sønnen at han skal dra videre uten henne, at han har bedre mulighet til å overleve alene. Minji mener at det er greit at hun dør, hun er jo nesten 60 år. Men Andy nekter: «Hvordan kan jeg forlate deg? Hvis du dør her, vil jeg dø med deg.»

Andy tar moren på ryggen og bærer henne som en sekk ris gjennom den dype snøen, selv om hans egne føtter også verker.

– Jeg trodde at vi skulle dø. Jeg holdt moren min og gråt mens frykten for gjennom meg, forteller Andy.

Søstrene først

Hva leder Andy og moren Minji til å risikere livet? Minjis svigerinne hadde allerede flyktet fra Nord-Korea. Hun forteller moren at Sør-Korea er fantastisk, og ber henne sende et av barna sine til «drømmelandet».

I 2009 drar Andys første søster. Hun liker seg så godt i Sør-Korea at hun ber hele familien komme. I 2011 drar Andys eldste søster, ektemannen og barna. De to søstre sender penger til Andy og moren, og ber dem komme etter. En høst klatrer Minji opp på et fjell nær grensen til Kina hvor det er mulig å koble seg på det kinesiske telefonnettet. Hun er helt utslitt da hun endelig finner et telefonsignal. Hun ringer døtrene, sier gråtende at hun ikke

” Jeg holdt moren min og gråt mens frykten for gjennom meg.

Andy.

kommer til å høre stemmen deres lenge. «Slutt å gråte. Kom hit,» svarer en av døtrene. Minji bestemmer seg på stedet: «Jeg kommer. Jeg savner dere.»

Andy har tenkt tanken. Som så mange andre har han fått tilgang på sørkoreanske filmer som er smuglet inn. De viser ham en helt annet frihet. Samtidig får Andy tilbud om fast jobb som sjåfør for en politimann med ansvar for byens sikkerhet. Jobbtilbudet vil føre til en grundig bakgrunnsjekk. Det vil vise at begge søstre hans er avhoppere.

Andy avslår derfor og står uten jobb. Sammen bestemmer mor og sønn seg for å forlate landet. Ingen må få vite noe, ikke engang Andys far – han er fortsatt regimetro. Kvelden før de flykter, blir siste gang de ser ham.

Gode hjelpere

Og nå, i januar 2014, har de to vært tre dager i bitende kulde og uten mat i fjellstrøkene i Kina. Mor og sønn tar et vanskelig valg. Til tross for at de kan bli sendt tilbake hvis de blir oppdaget, begynner de å gå ned mot veien. En fremmed gir dem skyss til nærmeste gård. Bonden gir dem mat og anbefaler dem å ta en buss til en større by. De tar en stor risiko. Kinesiske soldater inspiserer regelmessig bussene nær grensen.

– Det var like ved å ende galt. Bussen passerte en politisperring, men heldigvis sjekket ikke betjentene oss. Det var for kaldt til at de orket å gå ut av skurene, forteller Minji.

Vel framme i den større byen ringer de familien i Sør-Korea. De får adressen til et «safe house», et hjem som er en del av et hemmelig nettverk som smugler flyktninger fra Nord-Korea i sikkerhet.

Det første de gjør der er å ta av seg skoene. – Før hadde føttene vært følelseløse. Nå skrek vi av smerte, forteller Andy. →

Minjis tær var helt ødelagt av frostskafer.

Foto: Channel 4

← Minjis tær er svarte og urørlige av forfrysningene. Andy sender bilder av føttene til Minjis svigersønn – i Seoul i Sør-Korea. Han er lege og forstår umiddelbart at frostskaedene kan være livsfarlige.

En desperat telefon

I Sør-Koreas hovedstad Seoul ringer telefonen til «Hite». Hele sitt voksne liv har han hjulpet nordkoreanere som har flyktet til Kina. Siden 1999 har han og Tim Peters, lederen av organisasjonen Helping Hands Korea – Stefanusalliansens partner – arbeidet sammen.

Hite er vant til desperate rop om hjelp. Men oppringingen fra Minjis svigersønn gjør ekstra inntrykk. Han forstår at de trenger akutt medisinsk hjelp og bestemmer seg for selv å dra til Kina. Det til tross for at han tidligere har sonet en fengselsstraff for lignende arbeid der. Til sin glede finner han ut at innreiseforbudet nylig er blitt opphevet.

– Rett etter at jeg møtte Andy og moren informerte jeg Tim Peters. Han bestemte seg øyeblikkelig for å hjelpe, til tross for at redningsaksjonen ville bli dyrere enn vanlig. Siden Andys mor ikke kunne gå, kunne vi ikke bruke offentlig transport og måtte bestille egne varebiler der hun kunne ligge på en madrass, forteller Hite.

Tim Peters er heller ikke i tvil. Det haster med å hjelpe. Heldigvis har Hite mulighet til å være med på den lange reisen gjennom Kina. Andy er i begynnelsen skeptisk til Hites motiver. I hjemlandet har han aldri opplevd at noen vil hjelpe uten å få noe igjen.

– Men vi var i stor fare og måtte komme videre. Jeg hadde ikke noe valg, sier Andy.

Han og moren kan ikke dra til et statlig sykehus. Da vil de bli oppdaget og sendt tilbake til Nord-Korea.

Hite risikerte eget liv for å hjelpe Minji og Andy i sikkerhet. Foto: Thea Haavet

Guds folk bør være klare til å hjelpe nordkoreanerne.

Tim Peters

– Ved Guds nåde klarte vi å gi dem øyeblikkelig medisinsk hjelp i hemmelighet, forteller Tim Peters.

Skjulesteder

Den endelige hjelpen må likevel vente. De starter på den lange turen gjennom Kina til nabolandet Laos. De forflyttes mellom hemmelige skjulesteder. Igjen gjelder det å ikke bli oppdaget. Vanligvis tar turen ti dager. Denne gangen blir reisen seks nervepirrende døgn.

– Ruten gjennom Kina var utrolig lang og tøff, og det var ikke tid til å hvile. Hite var hele tiden ved min side og trøstet meg og roet meg ned, for jeg var så redd, forteller Andy.

– Du risikerte også ditt eget liv, Hite. Hva tenker du om det?

– Jeg ønsket å hjelpe. Viljen var sterkere enn frykten.

Fra Laos må flyktingene gå den siste biten gjennom skogen og over grensen til Thailand, der de er trygge. I Thailand venter Minjis døtre, Andys søstre. Gjensynet etter flere års adskillelse er overveldende. Men dyktige leger gir sin dom; Minji må amputere alle tærne. Frostskaedene er kommet for langt.

Det nye livet

Mange nordkoreanske flyktninger sliter med å tilpasse seg overgangen fra et tilbakestående, diktatorisk jordbruksland til et demokrati, et individualistisk og høyteknologisk samfunn

Tim Peters er glad for at dei kunne hjelpa Andy og Minji.

og et utpreget forbrukersamfunn. Selvmordsraten er høy.

Andy og Minji klarer seg derimot bra. I dag studerer Andy kunst på et universitet, mens Minji bruker mye tid med familien og med andre nordkoreanere. Hun har fortsatt mye smerter i føttene.

– Men det er en liten pris. Jeg er lykkelig og takknemlig over at jeg får oppleve dette. Redningsaksjonen var et mirakel.

Andy verdsetter friheten. – Her kan du velge hvor du skal bo. Vi kan bevege oss fritt. Det er ytringsfrihet.

Men Andy savner sin far og vet ikke om han noen gang får se ham igjen. Av og til drar faren opp i fjellene på grensen til Kina, og de snakker litt sammen på telefon. Faren er fortsatt lojal overfor regimet, men glad for at familien har det bra.

Møtet med troen

Både Andy og moren er aktive i en kirke. Ingen av dem hadde hørt om Gud før de kom til Sør-Korea.

– Første gang noen fortalte meg om Gud, tenkte jeg: «Finnes virkelig noe slikt?» Jeg ble nysgjerrig. Fremdeles er det mye jeg ikke forstår, men jeg forsøker å lære mer, forteller Andy.

– I Nord-Korea hørte jeg om en gammel dame som ble sendt i fengsel fordi hun hadde en bok som het Bibelen. Jeg ante ingenting om boken, men antok at det måtte være en språk bok, ler Minji.

Første gang de hører om Gud, er da de takker Hite for å ha hjulpet dem og risikert livet for å få dem trygt til Sør-Korea. Hite forteller at hjelperne er kristne: «Hvis vi har hundre sauer og mister en, går vi tilbake for å lete etter den.»

– Da tenkte jeg at kristendommen er bra, forteller Minji.

Både mor og sønn sier at arbeidet til Helping Hands Korea, er viktig for desperate nordkoreanere. – Mange i Norge støttet oss. Derfor bor vi her trygt nå. Jeg er veldig takknemlig, sier Andy.

– Å se mor og sønn friske, glade og uredde, varmer mitt hjerte og er en enorm belønning, sier Tim Peters. Og legger til:

– Guds folk bør være klare til å hjelpe nordkoreanerne. Jeg er veldig takknemlig for at Stefanusalliansen har vært en del av dette de siste 15 årene.

I Sør-Korea ble Minji og sønnen Andy gjenforent med hans to søstre, Sujin og Jajin. Foto: Helping Hands Korea

Piggtråd og bevæpnede vakter skiller folket i Nord-Korea og Sør-Korea. Foto: Channel 4

SE FILM OM TIM PETERS

På Sub Scene i Oslo blir det 12. desember kl. 19.00 premiere på en film om menneskerettighetsaktivisten Tim Peters og Helping Hands Korea (HHK). Vi møter Andy og hans mor Minji og andre flyktninger fra Nord-Korea – og HHKs arbeid for å hjelpe.

Filmen blir også vist i Kristiansand domkirkes menighetshus 13. desember kl. 19.00.

Filmen blir også å se på Stefanusalliansens youtube-kanal og vår nettside www.stefanus.no.

Frå USA, Nederland og Noreg har Sajid Christopher Paul via fjernsyn og internett følgt ekstremistane sine herjingar i Pakistan med kravet om at Asia Bibi skal avrettast. Foto: Johannes Morken

STÅR OPP MOT EKSTREMISTANE

Sajid Christopher Paul er fortvilt over at eit ekstremistisk mindretal dominerer over fleirtalet i Pakistan og får stå over lova.

TEKST: JOHANNES MORKEN

LES MEIR OM ASIA BIBI

- Leiar: En «uren» kvinne ved brønnen. Side 2
- Teksten er oppdatert pr. 23. november. Følg Asia Bibi-saka på www.stefanus.no.

Han tek sjølv risiko for å kjempa for Asia Bibi, for andre offer for blasfemilova og for kidnappa og tvangsgifta jenter.

– Eg vil heller døy som ein modig mann enn å leva som ein feiging, seier Sajid til Magasinet Stefanus.

Sidan han var 18 har Sajid Christopher Paul (44) stått i kampen for menneskerettar i Pakistan. Han er leiar for Human Friends Organization (HFO), partner til Stefanusalliansen.

Sajid Christopher Paul glede seg stort då den kristne tobarnsmora Asia Bibi, som vart dødsdømt for blasfemi i 2010, endeleg fekk ankesaka opp for høgsterett 8. oktober. Gjennom HFO har Stefanusalliansen støtta familien til Asia Bibi på ulike måtar, mellom anna med bidrag til betaling av advokat. No skulle saka endeleg i høgsterett.

Dommarpanelet på tre, med både høgsterettsjustitiarius (Chief Justice) og han som skal overta leiarrolla 1. januar, stilte seg kritiske til bevisa. Frifinninga kom 31. oktober. Høgsterettsjustitiarius sa at dommarane vil for-

svara profetens ære, men at det er uråd å dømme nokon for blasfemi utan prov. «Vi er ikkje dommarar berre for muslimar», sa han. Sajid kalla frifinninga «eit mirakel» og rosa dommarane for å stå opp for sanning og rett.

Vald

Men ekstremistpartiet TLP lamma mange store byar. Dei sperra vegar, brende bilar, kravde Asia Bibi hengt og truga dommarane på livet. Politistyrkar verna kyrkjer og kristne nabolag. Men i dei store byane var det elles kaos og vald.

Statsminister Imran Khan heldt ein oppsiktsvekjande tydeleg tale dagen etter dommen: Han åtvarga demonstrantane mot å pressa regimet for langt, han lovde å bruka naudsynt makt og sa at demonstrantane ikkje tente islam.

Men dagen etter talen, fredag 2. november, inngjekk regjeringa ein avtale med ekstremistpartiet TLP for å stoppa herjingane: Regjeringa ville tillata TLP å levera inn eit krav til høgsterett om å revurdere frifinninga. Det skulle juridisk vurderast om Asia Bibi skulle nektast utreise. Asia Bibi blei etter det vi veit, teken ut av fengselet til ein sikker stad. I skrivande stund ventar vi på melding om kva som skjer med den nye prosessen – og med henne og familien. Ho og familien må ut av Pakistan for å vera trygge.

Mange demonstrantar blei arresterte det første døgnet, men ingen av leiarane bak valden og trugsmåla blei bura inne. Dei arresterte slapp ut etter å ha bede om orsaking og sagt at dei distanserer seg frå herjingane. Ingen er stilte for retten. Kritikarane i Pakistan seier det er farleg å gje ekstremistane eit slikt rom som regjeringa har gjeve dei.

Fryktar ekstremismen

Sajid Christoher Paul var til stades under rettsmøtet 8. oktober, men var hos familien i New York då valden braut laus. Sajid har følgt delar av striden frå Noreg som gjest hos Stefanusalliansen. Under fakkeltøget i Oslo 12. november blei det lagt ekstra trykk i kampen for Asia Bibi.

Sajid Christopher Paul saman med advokaten til Asia Bibi, Saiful Mulook, i Nederland medan valden herja i Pakistan.

” Eg vil heller døy som ein modig mann enn å leva som ein feiging.

Sajid Christopher Paul

Sajid var glad for den modige talen til statsminister Khan – og skuffa og overraska over at motet svikta, og det fort.

– Eg er redd Pakistan må betala ein pris for avtalen med ekstremistane. Dei som bryt lova, tyr til vald og trugar dommarane på livet, må stillast for retten. Men ser dei at dei står over lova. Det blir svært vanskeleg for regjeringa å kontrollere dette. Eg er redd TLP kan bli ein nasjonal politisk maktfaktor dersom dette får halda fram.

Trur på fridom

Sajid Christopher Paul trur høgsterett kjem til å stå fast på frifinninga. Dei fremste dommarane i landet har trass alt vurdert alle bevis.

– Kva trur du folk i Pakistan meiner?

– Eg trur eit fleirtal meiner det var rett å frifinna Asia Bibi. Når høgsterett har gått gjennom alle fakta og funne ut at ho er uskuldig, trur eg fleirtalet meiner dommen er rett. Men i Pakistan dominerer dessverre ekstremistane som bryt lova, over majoriteten. Eg trur fleirtalet er redde for ekstremistane og at dei heldt seg langt unna demonstrasjonane. Dei som rykte ut i gatene, var medlemmar av TLP.

I Noreg fekk Sajid Christopher Paul ein plakett av Stefanusalliansen, overrekket av styreleiar Gunnar Dehli. Det er ei verdsetjing av det motet og engasjementet Sajid har vist i kampen for menneskerettar og trusfridom.

– Kva ventar deg når du kjem heim?

– Alle som kjempar for menneskerettar og stør Asia Bibi, tek ein risiko. Vi som friviljug organisasjon har ikkje ressursar til tryggingstiltak. Sidan 1992 har eg stått i kampen. Eg kan ikkje gje meg.

Asia Bibi blei frikjent 31. oktober etter åtte år med dødsdom.

BESKYTTER OSS MOT MAKTENS OVERGREP

Trosfriheten er artikkel 18 i Verdenserklæringen og er en grunnleggende menneskerettighet som er truet. Fra fakkeltog i Oslo 12. november. Foto: Johannes Morken

Er menneskerettighetene verdier som Vesten prakker på resten av verden? Eller er de gyldige for alle?

TEKST: BIRGITTE MOE OLSEN,
MENNESKERETTIGHETSRAÐGIVER

10. desember 1948: FN vedtar Verdenserklæringen om menneskerettigheter. 70 år etter blåses det nytt liv i diskusjonen om menneskerettighetene er verdier som Vesten prøver å påtvinge resten av verden, eller om de er universelle – gyldige for alle uavhengig av geografi, kultur eller religion.

Det snakkes mer om menneskerettigheter enn noen gang. Samtidig blir det stadig lettere å få tilgang på informasjon. Med et tastetrykk kan vi dele historier om overgrep med en hel verden.

Menneskerettighetene møter samtidig mange steder større motstand. Religiøse ledere, ekstremistiske grupper og politiske ledere i en rekke land er bare noen av aktørene som hevder at menneskerettighetene er en vestlig oppfinnelse som blir påtvunget land i «sør» og ikke er relevante for dem.

Motstand

For å ta ett ferskt eksempel: Den katolske erkebiskopen i Colombo på Sri Lanka hevdet tidligere i år at menneskerettighetene er en vestlig «religion» som blir prakket på singalesere gjennom utenlandske organisasjoner. «Vi som følger en religion, trenger ikke menneskerettigheter. Det er de som er uten religion, som trenger det», hevdet erkebiskopen i sin søndagspreken.

Stefanusalliansens samarbeidspartnere støter også på en slik holdning i arbeidet med undervisning i trosfrihet.

«Menneskerettigheter er viktig, men de passer ikke inn i vårt område. Hvis vi godtar menneskerettighetene, kommer muslimene til å ta over, og vår religion [buddhisme] vil

forsvinne. Jeg er ikke enig i retten til å endre sin religion, fordi noen bruker tvang og penger for å omvende andre.» Uttalelsen som falt i Mandalay i Myanmar, kom fra en mannlig deltager på et menneskerettighetskurs. Kurset ble holdt av Equality Myanmar, Stefanusalliansens partner.

Påstanden om at menneskerettighetene er fremmede for asiatiske, islamske eller afrikanske kulturer er ikke ny. Konflikten mellom ytringsfrihet og islamske lands ønske om et juridisk vern mot gudsbespottelse eller «fornærmelse av religiøse følelser», har lenge vært en verkebyll i FN-systemet.

Mange arabiske land har ratifisert FN-konvensjoner med forbehold om at islamsk lov skal få forrang – spesielt i familielivet. Og asiatiske ledere hevdet på 1990-tallet at menneskerettighetene verdsatte de «vestlige» ideene om individuelle rettigheter og frihet over «asiatiske» verdier som orden, harmoni og gruppetilhørighet.

Makt

Terje Tvedt hevder i boken «Det internasjonale gjennombruddet» at menneskerettighetene aldri har vært universelle verdier som deles på tvers av kulturer og religioner. De var derimot et produkt av europeiske opplysningsfilosofier og en arv fra Europas erfaring fra dannelsen av nasjonalstatene.

Det at «hele verden» godtok disse verdiene gjennom Verdenserklæringen for menneskerettighetene, ser Tvedt som en politisk seier for Vesten i en tid da kolonistystemet var i ferd med å miste legitimitet. Men senere ble det viktig for de vestlige landene å slå fast at menneskerettighetene er «universelle» verdier for å distansere seg fra vestlig imperialisme, ifølge Tvedt.

Han skriver at USA i 1993 – på FNs andre verdenskonferanse for menneskerettigheter – presset på: Ved å hevde at menneskerettighetene ikke var spesielt vestlige, kunne arbeidet for dem fremstå som nøytralt, uten mistanke om en underliggende agenda.

Senere kunne USA så bruke menneskerettighetene og bistand som middel for å spre sin normative, politiske og økonomiske makt etter den kalde krigen. Ifølge Tvedt tilsløres maktforhold ved måten menneskerettighetene fremstilles som allmenngyldige på.

Menneskeverd

FNs Verdenserklæring for menneskerettigheter var noe helt nytt. At alle mennesker uavhengig av «rase, farge, kjønn, språk, religion, politisk eller annen oppfatning, →

» Vi som følger en religion, trenger ikke menneskerettigheter, det er de uten religion som gjør det.

Erkebiskopen av Colombo

Aung San Suu Kyi, Václav Havel og Nelson Mandela var alle inspirert av menneskerettighetene i kampen mot undertrykkende regimer. De ble alle tre de første demokratisk valgte presidentene i sine land. Suu Kyi møter økende kritikk for manglende respekt for menneskerettighetene etter at hun fikk makt i Myanmar.
Foto: Miloš Fikejz

Eleanor Roosevelt ledet FNs Menneskerettighetskommisjon, opprettet i 1946. Her står hun med Verdenserklæringen.

Her starter rettighetene

«Hvor starter egentlig de universielle rettigheter? På små steder, nær hjemmet – så små at de ikke kan sees på noe verdenskart. Men disse stedene er enkeltindividets verden; nabolaget der han bor, skolen eller universitetet han går på, fabrikken, gården eller kontoret der han arbeider. Dette er stedene der hver mann, hver kvinne og hvert barn søker like rettigheter, like muligheter og den samme verdighet uten diskriminering. Uten at disse rettighetene gir mening der, gir de liten mening noe sted. Uten bevisste borgere som handler for å sikre rettighetene nær hjemmet, må vi forgive seg etter fremgang i den større verden.»

Eleanor Roosevelt

← nasjonal eller sosial opprinnelse, eieendom, fødsel eller annet forhold» skulle ha like individuelle rettigheter ovenfor staten var banebrytende i 1948.

Tvedt har rett i at Verdenserklæringens individuelle og allmenngyldige rettigheter er preget av sterke vestlige, historiske erfaringer. Men at menneskerettighetene har historisk forankring i Vesten, betyr ikke, sier Jostein Gripsrud, at de ikke har gyldighet for mennesker utenfor den vestlige kulturkrets.

Vi skal ikke her gå dypt inn i den heftige disputten mellom Tvedt og hans kritikere om historien og begrepene. De som vil ha detaljene, får lese Tvedts bok og Jostein Gripsruds svar i «Norsk hamskifte?»

Viktigst her er: Gripsrud tilbakeviser at menneskerettighetene er «Vesten-mot-resten». Både i afrikanske og asiatiske kulturer – som konfusianismen – finner vi ideer som ligger nær de demokratiske og menneskelige prinsipper vi i dag tenker på som vestlige. På tvers av religioner finnes ideer om menneskerverd, rettferdighet og frihet – de samme verdiene som er grunnlaget for menneskerettighetene.

Det at samtlige verdens land i dag er integrert i «menneskerettighetsregimet» gjennom internasjonale konvensjoner og institusjoner, viser den sterke enigheten om menneskerettigheter, påpeker han.

Verdenserklæringen ble vedtatt i 1948. På 50- og 60-tallet kom et viktig press fra det globale sør. Menneskerettighetenes allmenngyldighet stod sentralt i kravet om løsrivelse av de afrikanske og asiatiske koloniene fra de vestlige kolonimaktene. Og det var land som Jamaica, Ghana, Nigeria, Liberia og Filippinene som var pådrivere for å gjøre menneskerettighetene juridisk bindende i internasjonal rett.

Overleve

I dag er det bred enighet om at menneskerettighetene er rettesnor for internasjonal politikk. Det ser vi tydelig i det mest ambisiøse internasjonale samarbeidsprosjektet i vår tid: Bærekraftsmålene.

Når vi i Stefanusalliansen og våre partnere driver undervisning i trosfrihet, får vi stadig bevis på at Verdenserklæringen er viktig: Når mennesker i forskjellige land, kulturer og religioner skal skrive ned hva de trenger og ønsker for å kunne overleve og utvikles som enkeltindivider og samfunn, er listene deres ganske like. De er like uavhengig av kultur, kjønn og

bakgrunn, og de er slående like Verdenserklæringen om menneskerettighetene.

Alle ønsker å ha nok mat og klær, et trygt sted å bo, tilgang til helse og skole, et rettferdig styresystem som passer på alle innbyggerne, gode lover, respekt for den de er og det de tror og tenker.

Å påstå at det internasjonale samarbeidet for utvikling og menneskerettigheter bare er et resultat av amerikansk imperialisme, er å tildele alt for mye makt på få hender. Det vil også være en fornærmelse av alle dem som har kjempet og betalt en høy pris for menneskerettighetene.

Frigjøringsbevegelser i koloniserte deler av verden, demokratiseringsbølgen etter den kalde krigen og kampen mot apartheid i Sør-Afrika var alle inspirert av Verdenserklæringen for menneskerettigheter. Så selv om politiske ledere i disse landene kanskje hevdet at menneskerettighetene ikke gjaldt dem, må vi ikke bli lurt til å tro at det i seg selv beviser at menneskerettighetene ikke er universelle – at de ikke gjelder for alle.

Beskytter makt

I 90-tallets debatt om «asiatiske verdier» fastslo asiatiske forkjempere for menneskerettigheter at rettighetene var minst like gyldige for dem som for alle andre. De avviste argumentet om at det fantes en spesiell «asiatisk kultur» der individuelle rettigheter ikke hadde noen særskilt plass.

For autoritære ledere som ønsket å sikre sin egen makt, var det derimot gunstig å hevde at individuelle rettigheter ikke passet med «asiatiske verdier». Slik blir det lettere å legitimere brudd på menneskerettighetene.

Det er gjerne politiske og religiøse ledere som mest iherdig forsvarer undertrykkelse og overgrep. De beskytter sin makt og sine interesser. Dersom vi godtar at menneskerettighetene ikke gjelder likt i alle kulturer, risikerer vi altså å styrke urettferdige og undertrykkende maktstrukturer.

En stemme til alle

Verdenserklæringen om menneskerettigheter var aldri ment å beskytte maktstrukturer, læresetninger eller eliter. De skulle beskytte enkeltmennesker mot maktmisbruk. Det er ikke legitimt for de mektige å bestemme over mennesker som ikke slipper til orde.

Menneskerettighetene gir alle en stemme og gir rom for meningsutveksling. «Det er vanskeligere å kneble en stemme som allerede er blitt hørt», sa Petter Wille, leder for Norges nasjonale institusjon for menneskerettigheter, under årets fakkeltog for forfulgte i Oslo.

Så la oss gi en stemme til de stemmeløse, men ikke bare fordi det står skrevet i en internasjonal erklæring. Vi skal gi dem en stemme fordi det beskytter mot overgrep. Dypest sett definerer dette hva det vil si å være menneske.

» Det er vanskeligere å kneble en stemme som allerede er blitt hørt.

Peter Wille

Rettighetenes tidslinje

- 1945. FN etableres. 51 stater erklærer at et av formålene er å «fremme og oppmuntre respekt for menneskerettigheter og grunnleggende friheter for alle uten hensyn til rase, kjønn, språk eller religion.»
- 1948. Generalforsamlingen vedtar Verdenserklæringen for menneskerettigheter – den første internasjonale erklæring som anerkjenner individuelle rettigheter og friheter for alle.
- 1968. Den første verdenskonferansen for menneskerettigheter avholdes i Teheran.
- 1975. Helsingfors-erklæringen danner grunnlaget for Organisasjonen for Sikkerhet og Samarbeid i Europa (OSSE) under den kalde krigen. Sikkerhets- og menneskerettighetsavtalen legger spesiell vekt på samvittighetsfrihet.
- 1976. Den internasjonale konvensjon om sivile og politiske rettigheter og Den internasjonale konvensjon om økonomiske, sosiale og kulturelle rettigheter trer i kraft.
- 1981. FN vedtar Declaration on the Elimination of All Forms of Intolerance Based on Religion or Belief, etter nesten 20 års forhandlinger.
- 1986. FN får sin første spesialrapportør for trosfrihet. I dag har Ahmed Shaheeb denne rollen.
- 1993. Den andre verdenskonferansen for menneskerettigheter – i Wien. 171 stater erklærer menneskerettighetene som «universelle, udelelige, beslektede og gjensidig avhengig av hverandre».
- 1994. FN får sin første høykommissær for menneskerettigheter.
- 2006. FNs menneskerettsråd starter med å vurdere statenes menneskerettighetssituasjon på omgang.
- 2015. FN vedtar Bærekraftsmålene. De 17 målene fremhever betydningen av demokrati, godt styresett og rettskultur som forutsetninger for bærekraftig utvikling.

Ahmed Shaheeb er i dag FNs spesialrapportør for trosfrihet, her sammen med Lisa Winther i Stefanusalliansen.

BARN FÅR EI FRAMTID ETTER TERROR

Flyktningbarna får også leika midt oppe i læringa, for å få ut energi. Foto: Johannes Morken

Brutale krigar og flukt frå IS har stole skulegangen frå irakiske og syriske barn. I Libanons hovudstad får 75 av dei ein ny billett til framtida.

TEKST: JOHANNES MORKEN, BEIRUT

Dei to 11-åringane Sonia og Behala – det er ikkje dei verkelege namna deira – har saman med familiane flykta frå krig – Sonia frå Syria, Behala frå Irak. Dei er to av dei 75 barna som Baptistkyrkja Resurrection Church Beirut har på «skulebenken».

Kyrkja har ikkje ein fullt utbygd skule, men eit tilbod for å hjelpe barn til å ta igjen det tapte for å kunna halda fram skulegangen.

– Vi lærer mykje og har mykje moro, seier dei to 11-åringane til min kollega Thea Haavet som har laga film frå skulestøtteprosjektet til Resurrection Church.

– Det er viktig for oss å gå på skule. Dersom eg ikkje går på skule, vil eg angra på det når eg veks opp, seier Sonia.

Behala frå Irak drøymmer om å bli lege. Ho håpar å kunna få leva i eit anna land. Sonia håpar å bli advokat og at ho ein dag kan flytta heim til Syria.

Frå klubb til skule

Resurrection Church Beirut starta i 2016 ein barneklubb for flyktningbarn. Klubben er no erstatta med undervisning.

Flyktningar i Libanon føler seg ofte som kasteballar.

Betty Malky Njeim

– Foreldra tek det meir alvorleg når det ikkje berre er lek. No har vi tilsett lærarar, vi har ikkje berre frivillige aktivitetsleiarar, seier Betty Malky Njeim i skulestøtteprosjektet – Learning Support Project (LSP).

Ein av lærarane er frå Irak, den andre er frå Libanon. Assistenten er syrisk flyktning.

Baptistkyrkja Resurrection Church Beirut (RCB) er partner for Stefanusalliansen som støttar skulestøtteprosjektet.

Irakisk senter

55 av dei 75 barna får skulehjelp i hovudkyrkja. 20 barn får skulehjelp i eit lokale baptistkyrkja har leigd i ein bydel der kyrkja før jul i fjor etablerte eit eige senter for irakiske flyktningar. På ettermiddagar og kveldar er det her bibelkurs og smågrupper, foreldrekurs og familieaktivitetar. På laurdagar held ei ungdomsgruppe hus her. På føremiddagane er det tid for skule.

Vanskeleg

Dei viktigaste faga er engelsk, matematikk og arabisk. Det er vanskeleg å få plass i den offentlege skulen – det er små kvotar for flyktningar. Libanesiske styresmakter vil ikkje leggja til rette for at flyktningane skal bli i landet. Høgrøysta stemmer vil at dei syriske flyktningane straks skal dra heim – til eit land der det enno er krig.

Då RCB starta skulestøtteprosjektet i 2017, var det lagt til ettermiddagen for å få med barn som er i arbeid for å spe på familieinntekta. No tilbyr kyrkja skulehjelp på føremiddagen.

– Vi oppmodar barna til å gå på skule, for å sikra ei framtid, seier Betty Malky Njeim.

Ivrige barn får ta att tapt skulegang. Foto: RCB

Sonia og Behala – fra Syria og Irak – gleder seg over hjelp til skulegang. Foto: Thea Haavet

Omsorgssvikt

Tilbodet er for barn mellom 5 og 12 år.

Ein grunn til at skuleprosjektet vart flytta frå ettermiddagen, var at mindre barn vart gåande åleine heime. Foreldra var ute for å skaffa arbeid. Ei mor låste barna på 2, 3 og 5 inne då ho drog. Den eldste skulle ta seg av dei minste.

– Men det er mange farar bak ei låst dør – veranda, elektrisitet og gass. Med skuletilbodet hos oss kan barna vera tryggare. Barn av flyktningar blir ofte oversett heime, seier Betty Malky Njeim.

Ho fortel at mange barn har merke etter slag eller sigarettar. Mange flyktningbarn brukar stygge ord om kvarandre, ord som dei har lært heime.

Inn i skuletilbodet legg Resurrection Church også bibelundervisning, verdiar og konfliktløsning.

– Eit vanskeleg liv på flukt skaper traume og aukar faren for overgrep, seier Malky Njeim.

Tidlegare hadde Resurrection Church Beirut samarbeid med ein utanlandsk frivillig organisasjon for å avdekkja seksuelle overgrep. Men samarbeidet stoppa då organisasjonen mista utanlandsk finansiering etter press frå regjeringa.

– På denne måten vert det endå viktigare at kyrkjer engasjerer seg. Flyktningar i Libanon føler seg ofte som kasteballar.

Leik og energi

– Barna har mista heile barndommen. Dei er fødde i krig og kom til Libanon med traume. Dei har flykta frå stad til stad. Vi prøver å gje dei ei ny plattform i livet, fortel Betty Malky Njeim.

LES OGSÅ

Gir flyktninger nytt håp. Side 2

Sjå video på www.stefanus.no

Rektor Isara foran bibelskolens hovedbygning, finansiert av norske givere.

ENDELIG SIN EGEN BIBELSKOLE

Kristne hmong-folk får bibelopp-
læring og lederutdanning på sitt
 eget språk, med god hjelp fra
 norske givere.

TEKST OG FOTO: GISLE SKEIE, THAILAND

Vi er like utenfor byen Udon Thani, nordøst i Thailand. Det er seks år siden sist jeg kjørte innover denne smale skogsveien. Da bestod området av trær, busker og kratt. Å komme tilbake nå og se forvandlingen, er knapt til å tro. Veien ender i et åpent og flott opparbeidet område, med sovesaler, spisebygning, fiskedam, risåker og fotballbane.

Dette er Asia Hmong Bible Seminary, den eneste bibelskolen hvor undervisningen skjer på hmong-folkets språk. Hmong-folket lever i Kina, Vietnam, Laos og Thailand og utgjør over ti millioner mennesker.

Stort behov

Rektor Isara tar hjertelig imot. Han forteller at det er umulig å starte bibelskoler for hmong-folket i de andre landene, på grunn av myndigheter og politi. Men mange snakker kun hmong-språket, og behovet for kristen opplæring er stort: Menighetsveksten blant hmong-folket har vært enorm de siste tiårene.

– I år har vi 36 studenter her. De fleste er fra Vietnam, noen få fra Laos. Vi skulle også hatt noen kinesiske studenter, men de fikk dessverre trøbbel ved grenseovergangen og måtte reise hjem, sier Ishara.

Positiv kraft

Rektor viser oss rundt. I to dammer er det satt ut fisk, og studentene som fisker der er ivrige etter å vise frem dagens fangst. Den skal gjestene fra Norge få til lunsj.

– Studentene våre får ikke bare kristen opplæring, men de skal også lære praktisk arbeid som risdyrking og fiske, forklarer rektor Isara.

– Det er viktig at de reiser tilbake til landsbyene sine med praktisk kunnskap. De kristne må være en positiv kraft på hjemstedet sitt. Da dempes også folks fiendtlige holdning til de kristne som bryter med den tradisjonelle religionen.

Midt på området står en stor, hvit bygning på tre etasjer. Når den åpnes for bruk i desember blir dette bibelskolens hovedbygning, finansiert av norske givere gjennom Stefanusalliansen. Her er flere klasserom, medie- og musikkrom – og et flott kirkerom. Selv om bygget straks er ferdig, fortsetter Stefanusalliansen å støtte bibelskolen – nå med undervisning og lærerkrefter.

Gudstjeneste

Vi blir med på gudstjeneste i spisesalen, som er provisorisk kirkerom. Atmosfæren er varm og humorfylt. Innimellom bibellesning, fellessang og forkynnelse får vi fra Norge synge «Navnet Jesus» for forsamlingen.

Etterpå er en ung student fra Laos ivrig etter å få praktisert sin begrensede engelskkunnskap med oss. Han går tredje og siste året og forteller at bibelskolen har betydd utrolig mye for ham og menigheten hans i Laos.

– Det er bare her vi kan få den kristne opplæringen vi trenger, og vi deler alt vi lærer med menighetene våre hjemme.

Gudstjeneste med studentene. Vi må være forsiktige med å vise ansiktene deres, av sikkerhetshensyn.

LES MEIR OM TRUSFRIDOM

På vår nettside finn du ei rad saker som ikkje står i Magasinet Stefanus.

- Ny religionslov i Bulgaria uroar Stefanusalliansen og Helsingforskomiteen. Ser smitteeffekt frå Russland og har sendt protestbrev til styresmaktene i landet.
- Kvinne dømd for blasfemi i Indonesia – ho bad moskeen redusere lyden på bøneropa.
- Ny bussterror i Egypt – og massedødsdommar mot bombeangrep på kyrkjer.
- Tyrkia har kasta ut amerikansk-kanadisk evangelist i kjølvatnet av at den amerikanske pastoren Andrew Brunson fekk dra frå landet i oktober.

Les meir på www.stefanus.no

Ester Simonsen er død

Ester Simonsen, tidligere administrasjonsleder i Stefanusalliansen, døde 11. november. Hun ble 69 år. Ester Simonsen levde med kreft de siste to årene, og ble gradvis svakere de siste månedene. Hun var klar og ved godt mot helt til det siste, men sa selv mange ganger at hun ønsket at det ikke skulle drøye lenge.

Ester jobbet i Stefanusalliansen i 29 år, frem til hun gikk av med pensjon i 2016. Hun gjorde en utrettelig innsats for organisasjonen. Simonsen fylte tre stillinger som administrasjonsleder, økonomiansvarlig og personalsjef, og bidro til at det meste ble gjort korrekt og effektivt.

Hun hadde en spesielt sterk lojalitet til organisasjonens arbeid – og var en god venn for ansatte og andre støttespillere. Vi er mange som hadde unnet henne mange flere år som aktiv pensjonist.

Ester Simonsen ble begravet fra Skårer kirke i Lørenskog 16. november.

Vi lyser fred over Ester Simonsens minne.

Hilde Skaar Vollebæk,
assisterende generalsekretær

‘TROSFRIHET – DEN GLEMTE RETTIGHET’

– Der trosfriheten er stor, er det i større grad fred enn der hvor den er innskrenket, sier utenriksminister Ine Marie Eriksen Søreide.

Samme dag som det i Oslo var fakkeltog for forfulgte, 12. november, inviterte utenriksminister Ine Marie Eriksen Søreide til den første nasjonale trosfrihetskonferansen.

Hun la vekt på at konferansen skulle være samme dag som fakkeltog, arrangert av Stefanusalliansen og Åpne Dører. Hun ønsket folk god tur i fakkeltog og stod utenfor Utenriksdepartementet for å ta imot et opprop om barns trosfrihet da de cirka 350 fakkeltogere kom dit.

Regjeringens satsing på trosfrihet og vern om minoriteter er økt de siste årene, og satsingen økes ytterligere neste år, dersom budsjettforslaget vedtas.

Glemt

– Trosfriheten er en av de eldste rettighetene mennesket har søkt. Likevel er denne rettigheten ofte kalt «den glemte menneskerettigheten», sa utenriksministeren i sitt åpningsinnlegg på trosfrihetskonferansen. Hun la til: – Tro og religiøs tilhørighet – eller valget om å ikke tro – er nært knyttet til hvordan vi definerer oss som mennesker, til vår identitet og vår tilhørighet.

Hun understreket at tros- og livssynsfrihet er under sterkt press over hele verden. Midtøsten og Nord-Afrika

er verst. Det økende presset mot trosfriheten i folkerike land som Kina og Indonesia bekymrer.

– Tros- og livssynsfrihet er en grunnleggende menneskerettighet. Den er også beslektet med – og til dels overlappende med – ytringsfrihet, samvittighetsfrihet og forsamlingsfrihet. Til sammen utgjør dette byggesteiner i ethvert liberalt demokrati. Begrensninger i tros- og livssynsfriheten er ofte et forvarsel om at også andre grunnleggende rettigheter snevres inn.

Trosfrihet og fred

– I land med store begrensninger på religionsfriheten, er forekomsten av væpnet konflikt og fattigdom høyere. Der hvor religionsfriheten er stor, er det også i større grad stabilitet, fred og høyere velferdsnivå, sa hun.

LES MER, SE BILDER

På vår nettside www.stefanus.no kan du se flere bilder fra fakkeltogene. Du kan laste ned oppropet som utenriksministeren fikk.

UNG PROTEST FOR TROSFRIHET

For tredje år på rad engasjerer Morten Fjøren, barne- og ungdomsprest i Bekkelaget og Ormøy menighet i Oslo, ungdommene for Stefanusalliansens arbeid.

Menigheten støtter prosjektene våre i Egypt. Disse ungdommene går et lederkurs på ett år slik at de kan være konfirmantledere neste år. En temakveld med undervisning om trosfrihet og maling av bannere for fakkeltog i Oslo, var i år en del av det obligatoriske opplegget.

I mange land blir mennesker undertrykt for sin tro. De trenger støtte, oppmuntring og forbønn.

INGEN SKAL STÅ ALENE UNDER FORFØLGELSE!

Ditt engasjement er viktig!
Du kan:

BE

for mennesker, kirker, land og partnere. Få aktuelle bønneemner på e-post (ukentlig) eller i Magasinet Stefanus.

PROTESTERE

mot uretten sammen med over 5 000 appellvenner. Signer appellen med sms, så sender vi et appellbrev på dine vegne. Send sms ROP til 2377 (kr 20,- per appell).

GI

en gave. Støtten fra engasjerte givere er hovedinntektskilden til arbeidet for forfulgte kristne og trosfrihet for alle.

ENGASJERE

din menighet gjennom appelltjeneste, avtale om misjonsprosjekt, gudstjenester og opplegg for barn og ungdom.

LESE

vårt aktualitetsblad Magasinet Stefanus, som utgives syv ganger i året. Abonnementet er gratis. Bli abonnent – send sms MAGASIN til 2377.

Mer info og påmelding:

www.stefanus.no

Foto: Koreansk bestemor og barnebarn: Flickr doc1

«Jeg kan bekrefte at [Nabi] og hennes barnebarn nå er i trygghet. Tusen takk for deres viktige støtte.»

– Gladmelding fra Stefanusalliansens partner Tim Peters

I sommer fortalte vi om Nabi*, bestemoren fra Nord-Korea som la på flukt sammen med barnebarnet sitt. Nabis sønn og svigerdatter mistet livet i et nordkoreansk fengsel og etterlot seg en liten gutt. Forholdene i Nord-Korea var ulevelige. I desperasjon flyktet hun med barnebarnet sitt til Kina. Men der blir rettighetsløse nordkoreanere grovt utnyttet.

Vår partner Tim Peters forteller: «Vi hjelper stadig oftere desperate besteforeldre som ser den umenneskelige flukten til Kina som siste mulighet for barnebarna.» Nabi kom i kontakt med en kirke i Tim Peters' nettverk. Det ble redningen for Nabi og gutten, som nå fikk hjelp til å komme seg ut fra Kina.

Hvert år hjelper Stefanusalliansens givere omlag 100 nordkoreanske flyktninger til trygghet. For vår partner Tim Peters er arbeidet for flyktningene et kristent livskall.

Les hele historien på giroen vedlagt bladet

* Av sikkerhetsgrunner kaller vi henne Nabi i stedet for hennes egentlige navn

**DU OG JEG
KAN BIDRA**

**Takk for din julegave
til de forfulgte!**

Bruk giroen vedlagt bladet – eller:

**v:pps
#19013**

**Kontonr.:
3000 14 57922**